

ספר ויקרא טז

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֵל יִבְאֵ בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לְפָרְכֹת אֶל פְּנֵי הַפְּתִיחַ אֲשֶׁר עַל הָאֹרֶן וְלֹא יָמוּת כִּי בְּעֵנָן אֲרָאָה עַל הַפְּתִיחַ:
וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ עַד צֵאתוֹ וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קֹהֵל יִשְׂרָאֵל:

ויקרא רבא, כא-יב (מהדורת מ' מרגליות)

וכל אדם לא יהיה באהל מועד. ר' פינחס ור' חלקיה בש' ר' אבהו אפילו אתם שכת' בהן ופניהם פני אדם וגו' לא יהיה באהל מועד בבאו. בשנה שמת בה שמעון הצדק אמ' להן בשנה הזאת אני מת. אמרו מנין אתה יודע, אמ' להן בכל שנה ושנה זקן אחד לבוש לבנים ומתעטף לבנים נכנס עמי ויצא עמי שנה זו נכנס עמי ולא יצא עמי. אמ' ר' אבהו ומי יאמר (שאדם היה) [דהוה בר אילא] והלא הקב"ה בכבודו היה נכנס עמו ויוצא עמו. אמר ר' אבהו וכהן גדול לא אדם היה, אלא כההוא דאמ' ר' [סימון] פינחס בשעה שהיתה רוח הקודש שורה עליו היו פניו בוערות כלפידים. עליו הוא אומר כי שפתי כהן ישמרו דעת.

מגילת התענית. יום ששאלו הכותיים את בית המקדש מאלכסנדרוס מוקדון ואמרו לו מכר לנו חמשה כורים ארץ בהר המוריה נתן להם כשבאו יצאו יושבי ירושלים ודחפום במקלות והודיעו לשמעון הצדיק, לבש בגדי כהונה ונתעטף בגדי כהונה ויקירי ירושלים עמו ואלף בולייטין מכסין בלבנים ופרחי כהונה מקישים בכלי שרת וכשהם מהלכים בהרים ראו אבוקות של אור אמר המלך מה זה אמרו לו המסורות הם הם יהודאין שמרדו כך כיון שהגיעו לאנטיפטרס זרחה החמה הגיעו למשמר הראשון אמרו להם מי אתם אמרו אנו אנשי ירושלים ובאנו להקביל את פני המלך כיון שראה אלכסנדרוס מוקדון את שמעון הצדיק שהוא ירד ממרכבתו והשתחוה לו אמרו לו לזה אתה משתחוה הלא בן אדם הוא אמ' להם דיוקנו של זה אני רואה כשארד למלחמה ונוצח מן העניין להביא גרסאות שונות של סיום הקטע המובא לעיל:
ראה שמעון הצדיק שהוא לבוש בגדי כהונה נפל ממרכבתו והשתחוה לארץ לפניו אמרו לו לזה אתה משתחוה הלא בן אדם הוא אמ' להם דיוקנו של זה אני רואה כשארד למלחמה ונוצח (כ"י פרמא)
כשראה אלכסנדרוס את ר' שמעון נשתטח לפניו על היד אמרו לו עבדיו לזה את משתחוה אמ' להם דמות דיוקנו מנצחת לפני במלחמה ומוציאני לשלום (כ"י אוקספורד)
כיון שראה לשמעון הצדיק ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו אמרו לו מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה אמר להם דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני בבית מלחמתי (כ"י קיימברידג', עד"ז בגמרא יומא סט ע"א)

יוסף בן מתתיהו [פלביוס יוספוס], קדמוניות היהודים, תרגם מיוונית אברהם שליט, (כרך שלישי, עמ' 30)
כי כשראה אלכסנדרוס עוד מרחוק את ההמון בבגדים לבנים ובראשו עומדים כהנים בבגדי בוץ שלהם ואת הכהן הגדול בכגד התכלת הרקום זהב ועל ראשו המצנפת ועליה ציץ זהב, שבו כתוב שם אלוהים, התקרב אליו לבדו וכרע והשתחוה לפני השם והקדים בשלומו של הכהן הגדול.
וכשבירכו היהודים כולם יחד בקול אחד את אלכסנדרוס והקיפוהו, נבהלו מלכי סוריה ושאר (האנשים) למעשהו זה וחשבו, שדעתו של המלך נטרפה עליו.

רק פארמניון ניגש אליו ושאלו, על שום מה השתחווה הוא לפני הכהן הגדול של היהודים בעוד שכל הבריות כורעים ומשתחוים לפניו; אמר לו: 'לא לפניו כרעתי והשתחויתי, אלא לפני האלוהים, שהוא נתכבד להיות כהן גדול לו.

כי את האיש הזה בדמותו של עכשיו ראיתי בשנתי, כשהייתי בדיאון שבמוקדון; וכשהייתי תוהה ומהרהר עם נפשי כיצד אשתלט על אסיה, זירז אותי שלא להתמהמה אלא להתחזק ולצאת לדרכי: הוא עצמו ינהג את צבאותי וימסור (לי) את מלכות הפרסים. מאז לא ראיתי שום איש בבגד כזה. וכשאני רואה עכשיו את ונזכר במראה שבשנתי ובזירוז, סברוני, שבשליחותו של אלוהים ערכתי את מסע-המלחמה ואנצח את דרויש ואחריב את כוחם של פרסים ואצליה בכל אשר יש בכוונתי (לעשות)'

ברכות ז ע"א

(דף; עין יעקב, כז) אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי (בן זמרא), מניין שהקדוש ברוך הוא מתפלל? שנגאמר, (שם נו) 'והביאותים אל הר קדשי, ושמחתים בבית תפלתי', 'תפלתם' לא נאמר, אלא (בבית) 'תפלתי', (מלמד) [מכאן] שהקדוש ברוך הוא (מצלי) [מתפלל]. מאי מצלי? אמר (רבא) [רב זוטרא בר טוביה, אמר רב], יהי רצון מלפני, שיכבשו רחמי את פעסי, ויגולו רחמי על מדותי, ואתנהג עם בני במדת הרחמים ואפגס להם לפני משורת הדין. תניא, אמר רבי ישמעאל בן אלישע, פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים, וראיתי אכתריאל, זה ה' צבאות, יושב על פסא רם ונשא, ואמר לי, ישמעאל בני, ברכני. אמרתי (לפניו) [לו] (רבנו של עולם), יהי רצון מלפניך, שיכבשו רחמיך את פעסך, ויגולו רחמיך על מדותיך, ואתנהג עם בניך במדת הרחמים, ותפגס להם לפני משורת הדין. ונענע לי בראשו. מאי קא משמע לן? ברפת הדיוט - אל תהי קלה בעיניך.

מעשה עשרה הרוגי מלכות (איזנשטיין, אוצר המדרשים, ניו יורק 1956, כרך ב, עמ' תלט).
אמרו עליו על ר"ג כ"ג שהיה משבעה יפים שהיו בעולם והיו פניו דומה למלאך ה' צבאות. כיון שכלו רוב ימיו של ר' יוסי אביו א"ל אשתו, אדוני אישי מה זה שאני רואה הרבה בני אדם שמצליחין בזרעם ואנו לא הצלחנו בבנים כי אין לנו יורש בן או בת? אמר לה ר' יוסי דבר זה גורם להם לפי שנשיהן משמרין עצמן כשיוצאין מבית הטבילה אם פגע בהן דבר שאינו הגון הן חוזרות לבית הטבילה וטובלות פעם שנית ולפיכך הם מצליחים בזרעם. אמרה לו אם הדבר הזה מעכב הרי אני מקבלת עלי להיות נזהר באותן הדברים. וכיון שהלכה לטבילה ויצאה מבית הטבילה פגע בה כלב אחד חזרה וטבלה פעם שנית, פגע בה חזיר חזרה וטבלה פעם שלישית עד פ' פעמים, אמר הקב"ה לגבריאל הרבה נצטערת הצדקת, לך והתראה לה כדמות בעלה, מיד יצא גבריאל והלך וישב בפתח בית הטבילה והיה נדמה לה כדמות ר' יוסי בעלה ותפסה והוליכה לביתה, ואותו הלילה נתעברה וילדה ר' ישמעאל ונעשה יפה תאר ויפה מראה כדמות גבריאל. ולכך נזדווג לו גבריאל כשעלה ר"י לרקיע.